

UDENRIGSMINISTERIET

NOTAT til UDENRIGSPOLITISK NÆVN

Danmarks medlemskab af FN's Menneskerettighedsråd: Forventninger forud for Menneskerettighedsrådets marts-samling

Dato:
06-03-2019
Bilag:
1

FN's Menneskerettighedsråds 40. samling finder sted den 25. februar – 22. marts 2019. Det er den første samling, hvor Danmark deltager som medlem.

Rådet har sit hovedsæde i Genève. Det består af 47 medlemsstater, som vælges for tre år af gangen. Pladserne er fast fordelt mellem de 5 regionale grupper i FN-samarbejdet: 7 fra Vesteuropa, 6 fra Østeuropa, 13 fra Afrika, 13 fra Asien og 8 fra Latinamerika. Rådet afholder tre årlige samlinger af i alt 10 ugers varighed (hovedsamlingen i marts samt samlinger i juni og september).

Marts-samlingens første dage er afsat til en højniveaudebat. Der ventes i år deltagelse af ca. 100 ministre – heraf mange udenrigsministre. Debatten vil blive indledt af FN's Generalsekretær, Antonio Guterres og FN's nye højkommisær for menneskerettigheder Michelle Bachelet.

Udenrigsministeren vil deltage i samlingens åbning og afgive dansk indlæg, der blandt andet forventes at berøre nogle af de mest bekymrende lagesituationer, herunder Syrien, Saudi-Arabien og Iran. Udenrigsministeren vil desuden være medvært ved to højniveauevents med fokus på hhv. retsforfølgelse i Syrien og bekæmpelse af tortur samt drøfte reformer af Rådet med udvalgte kolleger og civilsamfundsrepræsentanter. Derudover forventes ministeren at afholde bilaterale samtaler med bl.a. højkommisæren for menneskerettigheder og formanden for Menneskerettighedsrådet.

Den 40. samling ventes at vedtage ca. 30 resolutioner, ligesom der i løbet af de 4 uger vil være ca. 30 paneldebatter og interaktive dialoger med deltagelse af FN-eksperter og civilsamfundsorganisationer samt 150-200 side-events. Paneldebatterne og dialogerne vil tage udgangspunkt i skriftlige rapporter og vil forløbe parallelt med resolutionsforhandlingerne.

Overordnet vil Danmark arbejde for at styrke den fælles EU-stemme og skabe tværregionale alliancefællesskaber hvor muligt. Ud over faste EU-indlæg i de fleste debatter forventer Danmark at afgive ca. 10 nationale indlæg, 8-10 nordisk/baltiske indlæg samt at deltage i en række tværregionale indlæg, hvori en typisk større gruppe af lande på tværs af verdensdele adresserer aktuelle menneskerettighedskrænkelser i udvalgte lande eller relevante temaer i øvrigt.

Menneskerettighedsrådets dynamikker efter amerikansk udtræden

Menneskerettighederne er under pres og har været det længe. USA's bratte udtræden af Menneskerettighedsrådet i juni 2018 har medført, at de øvrige vestlige lande har skullet overtage nogle af de dagsordener, hvor USA tidligere har ført an. USA har været

en stærk drivkraft for at sætte en lang række kritiske landesituationer på Rådets dagsorden, herunder Syrien, Iran, Nordkorea, Myanmar, Sudan, Eritrea og Hviderusland, og har haft den politiske tyngde til at få dem vedtaget. Tilsvarende har en række globale værdibaserede normer, bl.a. beskyttelse af LGBTI-personer samt ytrings- og forsamlingsfrihed været drevet af USA. De vestlige lande har dog indtil videre sikret en foreløbig indbyrdes fordeling af de pågældende sager.

Tomrummet efter USA har også sat gang i spekulationerne om den fremtidige dynamik i Rådet. I meget grove træk kan Rådets medlemskreds beskrives som delt i tre: En tredjedel, som deler det danske udgangspunkt, en tredjedel, som repræsenterer modsatte udgangspunkt af det danske, og så en sidste tredjedel, der alt efter sagens indhold måske kan bevæges i den ene eller den anden retning.

Der er forventninger om, at EU i højere grad kan være en drivende kraft i Rådet, hvilket også flere toneangivende civilsamfundsorganisationer efterspørger. Der er dog en række emner, som det er vanskeligt for medlemslandene at opnå enighed om. Danmark vil derfor bruge sit medlemskab af Rådet til at arbejde for at styrke sammenholdet i EU, således at EU står sammen om de liberale og demokratiske grundværdier.

Der er i år 10 EU-lande i Rådet - 5 i den vesteuropæiske og 5 i den østeuropæiske gruppe. Men selv med allierede og støtte fra et antal lande i den latinamerikanske gruppe, er der behov for at række ud til i hvert fald visse af de 13 medlemmer fra henholdsvis Afrika og Asien. Der skal 24 stemmer til et flertal. Det kræver derfor en stor forhandlingsindsats og kompromisvilje fra EU og andre ligesindede lande at nå tilfredsstillende resultater.

Kritiske landesituationer og tematiske sager

Denne marts-samling vil i høj grad kredse om udvalgte kritiske lande- og tematiske sager, der fast behandles på Menneskerettighedsrådets samlinger.

Kritiske landesituationer

Opmærksomheden må forventes at fokusere på de 5 resolutioner, der til forskel fra andre landeresolutioner forhandles under det særskilte dagsordenspunkt om menneskerettighedssituationen i Palæstina og andre besatte arabiske territorier (dagsordenspunkt 7).

Danmark finder i lighed med de øvrige EU-lande, at dette selvstændige dagsordenspunkt bør nedlægges, således at Israel behandles på lige fod med andre lande. Det selvstændige dagsordenspunkt var en del af aftalen i FN's Generalforsamling i forbindelse med Rådets dannelse i 2006, og der er pt. ikke flertal i Generalforsamlingen for at fjerne dagsordenspunktet fra den faste dagsorden for Rådets arbejde. Det vil være en vigtig prioritet for Danmark sammen med en gruppe EU-lande at arbejde for gradvist at fjerne denne forskelsbehandling.

Højkommissæren for menneskerettigheder er af Rådet blevet pålagt at oprette en database over virksomheder involveret i aktiviteter, der direkte eller indirekte muliggør, faciliterer eller profiterer af de israelske bosættelses etablering og vækst i de besatte

områder. Det er uvist, om og i givet fald hvornår der vil ske en offentliggørelse af databasen.

Vurderingen af situationen i de palæstinensiske områder er ofte forskellig i EU-kredsen, og de 28 EU-lande splitter i nogle tilfælde i alle tre retninger (ja, nej og afståelse), når Israel-kritiske resolutioner kommer til afstemning i FN. Under de seneste afstemninger i Rådet i marts 2018 skete det ved to af de fire palæstinensiske resolutioner.

De øvrige kritiske lande-resolutioner om Syrien, Iran, Myanmar, Sydsudan, Sri Lanka, Nicaragua og Nordkorea vil ligeledes kræve intense forhandlinger. Her vil Danmark engagere sig i forhandlingerne gennem EU med henblik på at sikre, at menneskeretlighedskrænkelser fortsat overvåges og undersøges, og at de ansvarlige stilles til ansvar. Der forventes EU-konsensus i disse landesager.

Højkommissæren for menneskerettigheder ventes at afrapportere om menneskeretlighedssituationen i Venezuela. Højkommissæren har tidligere opfordret til, at der etableres en uafhængig undersøgelse af de igangværende menneskeretlighedskrænkelser i landet.

Tværgående tematiske sager

Det danske arbejde i Rådet vil også fokusere på veletablerede danske prioriteter og emner, hvor Danmark har en anerkendt og i visse tilfælde ledende rolle:

- Fremme af kvinders og pigers rettigheder, herunder seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder
- Bekæmpelse af tortur og støtte til torturofre
- Fremme af oprindelige folks rettigheder, i nært samarbejde med Grønland
- Styrkelse af religions- og trosfrihed
- Fremme af retstatsprincipper ifm. sikring af retsforfølgelse
- Beskyttelse af civilsamfundets råderum og menneskeretlighedsforkæmpere.

På marts-samlingen vil Danmark med afsæt i disse prioriteter engagere sig i en række tværgående værdipolitiske sager, bl.a. om beskyttelse af menneskeretlighedsforkæmpere, ytrings- og forsamlingsfrihed, tortur, religionsfrihed, børns rettigheder samt seksuel og reproduktiv sundhed og rettigheder (SRSR). Danmark vil bl.a. afgive nationale og nordisk/baltiske indlæg i debatterne. Danmark vil også gennem EU og i samarbejde med andre ligesindede arbejde for, at de danske menneskeretlighedsprioriteter forsvares og styrkes gennem Rådets resolutioner.

Særligt forhandlingerne om de to resolutioner med fokus på religions- og trosfrihed, fremsat af hhv. EU og OIC-landene (Organisation of Islamic Cooperation) kan blive vanskelige. Resolutionen fremsat af EU omhandler individets tros- og religionsfrihed, herunder retten til ikke at tro og retten til at skifte religion. Parallelt hermed omhandler resolutionen fremsat af OIC-landene religiøs intolerance, religiøs hadtale, religiøst motiveret vold mv. Begge resolutioner vedtages med konsensus, som dog er meget

skrøbelig, hvilket betyder, at ændringer i én resolution medfører tilsvarende ændringer i den anden, og pludselige og/eller for omfattende tekstændringer risikerer at bryde den skrøbelige balance.

Ligeledes forventes forhandlingerne om resolutionen om børns rettigheder fremsat af EU og den latinamerikanske gruppe at blive vanskelige. Udover at sikre, at resolutionen understøtter FN's børnekonventionens grundlæggende principper, herunder hensynet til barnets tarv, er Danmarks fokus også på børns seksuelle og reproduktive sundhed og rettigheder (SRSR), herunder adgangen til seksualundervisning, samt mere generelt på beskyttelse af særligt pigers rettigheder, hvor SRSR ligeledes er en grundsten.

Resolutionen om beskyttelsen af menneskerettighedsforkæmpere fremsat af Norge har i de forgangne år været genstand for intense forhandlinger, da en gruppe af lande har udfordret terminologien om beskyttelsen af menneskerettighedsforkæmpere.

BILAG 1

**Forventede resolutioner under Menneskerettighedsrådets
marts-samling i Genève**

DOP	Resolution	Hovedsponsor
ITEM 2	Sri Lanka	United Kingdom, Germany, Canada, Republic of North Macedonia, Montenegro
ITEM 3	Freedom of Religion or Belief	EU
	Rights of the child: Empowering children with disabilities for the enjoyment of their human rights, including through inclusive education (37/20)	Latin American and Caribbean Group (GRULAC)+EU
	Unilateral coercive measures	Venezuela, on behalf of Non Aligned Movement
	Human rights defenders	Norway
	The right to food	Cuba
	Foreign debt	Cuba
	Cultural rights (forventet)	Cuba
	Right to Privacy in the digital age (forventet)	Germany, Austria, Liechten- stein, Brazil, Mexico
	Omnibus Resolution Economic, Social and Cul- tural Rights	Portugal
	Illicit funds	African Group
	Terrorism and human rights	Egypt/Mexico
	Human rights, democracy and the rule of law	Romania, Republic of Korea, Norway, Morocco, Peru, Tun- isia
ITEM 4	Myanmar/Burma (Special Rapporteur mandate renewal)	EU
	DPRK (Special Rapporteur mandate renewal)	EU + Japan
	Iran (Special Rapporteur mandate renewal)	Sweden, Republic of North Macedonia, Republic of Moldova, Canada
	Syria (Commission of Inquiry mandate re- newal)	United Kingdom, Italy, Ger- many, France, Jordan, Turkey, Kuwait, Morocco, Qatar

DOP	Resolution	Hovedsponsor
	South Sudan	United Kingdom, Paraguay, Albania, Norway
	Nicaragua	Costa Rica
ITEM 5		
ITEM 6		
ITEM 7	Right of the Palestinian people to self-determination (34/29)	Organization of the Islamic Conference/Mission of Pales- tine
	Human Rights in the occupied Syrian Golan (34/27)	Organization of the Islamic Conference
	Human rights in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem (34/30)	Organization of the Islamic Conference /Mission of Pales- tine
	Israeli settlements in the Occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem, and in the occupied Syrian Golan	Organization of the Islamic Conference/Mission of Pales- tine
	Follow up to "Ensuring accountability and justice for all violations of international law in the occupied Palestinian Territory, including East Jerusalem" (34/28)	Organization of the Islamic Conference /Mission of Pales- tine
ITEM 8		
ITEM 9	Combating intolerance, negative stereotyping and stigmatization of and discrimination, incitement to violence and violence against persons based on religion or belief (34/32)	Pakistan (on behalf of the Or- ganization of the Islamic Con- ference)
ITEM 10	Mali (Independent Expert mandate renewal)	African Group
	Libya	African Group
	Cooperation with Georgia	Georgia